

text: Jan Hlava
testy vín: redakce

SICÍLIE

OSTROVNÍ KRÁLOVSTVÍ VÍNA

Největší ostrov ve Středozemním moři se nazývá právem „ostrov jedinečných“. Žije si svým životem a pohltí vás svou zvláštní, jedinečnou atmosférou. Ačkoliv Sicílii od italské pevniny dělí pouze úzká Messinská úžina, od ostatních regionů jižní Itálie se zcela liší.

Říká se, že pokud jednou navštívíte Sicílii, budete se tam chtít už navždy vracet. Tento největší a nejznámější italský ostrov toho má totiž hodně co nabídnout. Jedinečné zátoky, bílé pláže a rovnou tři moře: Tyrhénské ze severu, Jónské z východu a Středozemní z jihu.

Abyste poznali pravé kouzlo tohoto ostrova, stačí vyrazit večer na procházku. Sicílie patří k místům, kde se žije na ulici. Všude jsou po setmění lidé. Vytáhnou si židličky před domy, povídají si, ochutnávají kulinářské speciality a popíjí místní lahodná vína. Co se týče domácí produkce, nabízí Sicílie opravdu širokou paletu možností.

SICÍLIE JE SICE PŘEVÁŽNĚ HORNATÁ, ALE PŘESTO ÚRODNÁ

Ještě aby ne. Vždyť tento největší ostrov Středomoří kolem 11. stol. obsadili zkušení zemědělci, Féničané ze severní Afriky, a ostrov začal jen vzkvétat. Kromě pěstování plodin se začali věnovat i vinohradnictví. Sicílie a víno k sobě prostě neodmyslitelně patří. Révě vinné se po celém území jižní Itálie náramně dařilo odjakživa. Staří Řekové tuto oblast také nazývali Enotria – „země vína“.

Potenciál vinařství na Sicílii

V současné době se říká, že Sicílii proslavili po celém světě 2 věci: víno Marsala a mafie. Sicílie je 2. nejproduktivnější italská vinařská oblast po regionu Benátsko a na celkové produkci Itálie se podílí 13,7 %. Sicilská vína jsou proslulá vysokým obsahem alkoholu, jsou těžší a mají typické aroma, což způsobuje teplé podnebí a sopečná půda. Léta jsou zde horká s velmi nízkými srážkami a vinice se nacházejí v relativně vysokých nadmořských výškách s velkými teplotními rozdíly mezi dnem a nocí (až 15 °C).

Kromě zvyšování kvality vína se sicilští vinaři soustředí i na odrůdy a jejich potenciál v různých oblastech ostrova. Asambláž typického domorodého kultivaru Nero d'Avola s více strukturovaným Cabernetem nebo Merlotem nemusí být vždy ►

OBLÍBENÁ VÍNA SICÍLIE

Znalcům se určitě vybaví vzácné Moscato z okolí Archimedy, Syrakus a běžného spotřebitele ihned napadne oblíbené víno Corvo. Sicílie ale skrývá mnohem více pokladů:

Alcamo DOC – velká vinařská oblast pro suché bílé víno z odrůdy Catarratto Bianco, která se nachází poblíž města Alcamo.

Faro DOC – zóna poblíž Messiny až po mys Faro s majákem (it. faro znamená v překladu maják). Dříve produkovala oblíbená červená vína z odrůdy Nerello. Dnes se o renesanci těchto vín snaží vinařství Palari a Bagni.

Malvasia Delle Lipari DOC – vína z osobitého druhu Malvasia, kterou na Liparské a Eolské ostrovy dovezli staří Řekové. Jsou hluboké oranžovo-okrové barvy a vůní připomínají zralé meruňky a citrusové plody. Passito a Liquoroso jsou dolihované na 20% alkoholu.

Contessa Entelina DOC – zóna poblíž stejnojmenného města v údolí Belice pro Bianco (z odrůd Ansonica, Chardonnay, Grecanico a Sauvignon), Rosato a Rosso (Calabrese, Syrah, Cabernet Sauvignon, Merlot a Pinot Nero). Odrůdová vína musí obsahovat 85% dané odrůdy.

Mamertino di Milazzo (DOC od r. 2004) – populární víno již v dobách antických, kterým Julius Caesar slavil svá vítězství. Ačkoliv se Mamertino spojuje spíše s Messinou, hrozny údajně rostly na úpatí Etny a v okolí Agrigenta ještě dávno předtím, než na Sicílii dorazili kolonizátoři. Dnes tato DOC zahrnuje čtyři druhy vín: bílé a červené Mamertino (cuvée), Calabrese / Nero d'Avola a Grillo-Ansonica.

úspěšná. Naopak scelení odrůd Nerello Mascalese a Nerello Cappuccio, která v DOC známé sopky vytváří Etna Rosso, je vynikající. Frapato a Calabrese dávají první DOCG víno Sicílie – Cerasuolo di Vittoria.

Z bílých odrůd převládá Insolia, Carricante, Catarratto, Grecanico a Grillo. Malvasia, Zibibbo (což je vlastně Muškát alexandrijský) a Moscato di Pantelleria jsou populárními kultivary na ostrovech Lipari a Eolie, kde dávají především vína typu Passito. Také Fiano, původem z Kampánie, si (díky vinařství Planeta) našlo na Sicílii svůj terroir.

Marsala: oblíbené víno admirála Nelsona

Nejslavnější víno Sicílie pochází z oblasti stejnojmenného města v provincii Trapani. Toto sicílské víno zachutnalo lordu Nelsonovi za napoleonských válek. Dával Marsalu jako náhražku za rum, což jí zaručilo její pozdější slávu. Je vyrobená scelením odrůd Catarratto, Grillo a Inzolia a dolihovaná vinným destilátem. Na trhu se objevuje jako Fine (používaná převážně v kuchyni – viz recept), Superiore a Vergine. Vína typu Vergine se nesmí doslazovat a starší exempláře zvané Riserva nebo Stravecchio zrají v systému sudů zvaných solera podobně jako Sherry. Kromě pití si Sicilané oblíbili Marsalu i do receptů. Velmi oblíbené je Zabaglione anebo vaječný dezert s Marsalou. Potřebujete na něj 6 žloutků, 100 moučkového cukru a 2 dcl Marsaly. Žloutky a cukr se vloží do ohnivzdorné misky, našlehají se a miska se ponoří do vodní lázně. Pomalu se za neustálého šlehání přidá Marsala, až je celý obsah teplý.

Nyní toto jemné dezertní dolihované víno prožívá svůj druhý zlatý věk. Zákony DOC vztahující se na toto speciální víno byly totiž přepracovány, a v důsledku toho několik vinařských firem uvádí na trh vysoce ceněný sortiment.

Odrůda Catarratto Bianco

ČERVENÁ VÍNA

92

TENUTA DELLE TERRE NERE

Etna Rosso 2007 DOC

Calderara Sottana

98 % Nerello Mascalese, 2 % Nerello Cappuccio

Alkohol: 14 %

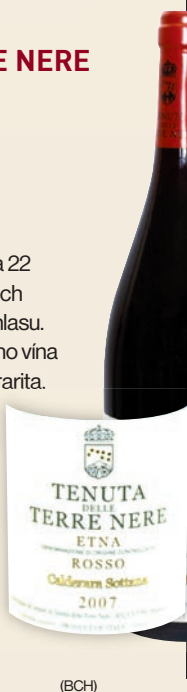
Oblast: Itálie, Sicílie

Toto mladé vinařství hospodaří na 22 hektarech vinic a již po deseti letech dosahují jejich vína světového věhlasu. Roční produkce tohoto špičkového vína je 4 000 lahví, takže taková malá rarita.

Barva je světle višňová a krásně se doplňuje s vůní, která je plná červeného a peckového ovoce. Mohutné tělo, plná elegantní chuť na patře s tóny třešně, pražené kávy a koření. V dlouhém závěru jsou příjemně zakotveny jemné třísloviny.

Nejllepší k pití: 2011–2016

Cena: 1045 Kč

(BCH)

91

CUSUMANO

Noà 2005 IGT

40 % Nero d'Avola, 30 % Cabernet Sauvignon, 30 % Merlot

Alkohol: 14 %

Oblast: Itálie, Sicílie

Jedno z velkých vín celé Itálie. Několik posledních ročníků získalo 3 skleničky Gambero Rosso, což je nejvyšší italské ocenění, ve světě si vede obdobně. Barva je karminová.

Intenzivní a bohatá vůně s převahou višně. Chuť je plná a působí koncentrovaným dojmem třešně, švestek a rybízu, v závěru špetka koření a dlouhý závěr.

Nejllepší k pití: 2011–2015

Cena: 910 Kč

(BCH)

90

CUSUMANO

Sàgana 2005 IGT

100 % Nero d'Avola

Alkohol: 14 %

Oblast: Itálie, Sicílie

Nejpopulárnější odrůda na ostrově a říká se, že nejlepší je ochutnat ji samotnou.

Průměrné stáří keřů této odrůdy pro toto víno je 17 let. Aspoň po takové době dává velmi kvalitní surovinu pro výrobu opravdu znamenitého vína. Víno má tmavou červenou barvu s inkoustovými okraji.

Intenzivní vůně, kombinace třešně, ostružin a tabáku. Robustní chuť s ovocným základem, červené, lesní a peckové ovoce doplněné o harmonický projev pevných tříslovin.

Nejllepší k pití: 2011–2015

Cena: 910 Kč

(BCH)

Pohled na činnou sopku Etnu

SICILSKÁ VÍNA

KATEGORIE DOCG

Cerasuolo di Vittoria

KATEGORIE DOC

Alcamo, Cerasuolo di Vittoria, Contea di Sclafani, Contessa Entellina, Delia Nivolelli, Etna, Erice, Etna, Faro, Malvasia delle Lipari, Mamertino, Marsala, Menfi, Monreale, Moscato di Noto, Moscato di Siracusa, Pantelleria, Riesi, Salaparuta, Sambuca di Sicilia, Santa Margherita di Belice, Sciacca.

ČERVENÁ VÍNA

89

VULCANIA

Lusio Nero d'Avola 2007 IGT
100% Nero d'Avola

Alkohol: 13,5 %

Oblast: Itálie, Sicílie

V současné době na zpracování a výrobu vína vinařství Vulcania dohlíží uznávaný toskánský enolog Alberto Antonini, který je zastáncem používání moderních metod pěstování i zpracování hroznů s důrazem na zachování charakteru jejich původu. Temně rubínová barva s fialovými odlesky. Vůně vyzrálého černého ovoce, lékořice a animálních tónů. Plná chuť černých třešní, kávy, čokolády, v dochuti sladké koření.

Nejlepší k pití: 2011–2014

Cena: xxxxxxxxxxxx

(VII)

87

ROCCA

Zi' Lumari 2009 IGT
Cabernet Sauvignon, Merlot

Alkohol: 14,5 %

Oblast: Itálie, Sicílie

Na Sicílii poměrně netradiční spojení odrůd, ale ve spojení s kvalitním zpracováním a širokým sklepním zázemím této vinařské společnosti která sídlí v jiném vinařském regionu se dá vyrobit kvalitní víno z hroznů, vypěstovaných na ostrově Sicílie. Intenzivní vůně zralého ovoce, ostružin a višní. Chuť je zpočátku alkoholová, ale postupně přicházejí tóny třešň, čokolády i koření.

Nejlepší k pití: 2011–2015

Cena: xxxxxxxxxxxx

(VSD)

87

TENUTA DELLE TERRE NERE

Etna Rosso 2009 DOC
98% Nerello Mascalese,
2% Nerello Mantellato

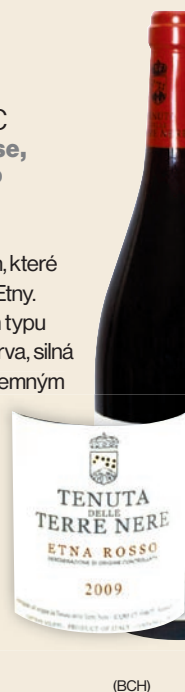
Alkohol: 13,5 %

Oblast: Itálie, Sicílie

Hrozny pěstovány na vinicích, které leží na severní straně sopky Etny. Vín zraje 6 měsíců v sudech typu Barrique. Tmavá rubínová barva, silná borůvkovo-malinová vůně s jemným tónem květin, které se objevují i ve středně plné chuti, kde se doplňují s čokoládou a pevnými taniny.

Nejlepší k pití: 2011–2014

Cena: 375 Kč

(BCH)

FAKTA O SICÍLI

- Sicílie je největší a nejzajímavější region Itálie.
- Největší sicilské město je Palermo.
- Nachází se zde důležité vulkanologické místo. Nejvyšší sopka je Etna, která je aktivním stratovulkánem na východním pobřeží Sicílie. Je vysoká přes 3 kilometry a je druhá největší v Evropě hned po sopce v Itálii, Vesuv.
- Celková rozloha sicilských vinic je 118 583 ha, což tvoří 17 % celkové rozlohy italských vinic.
- V současné době je na Sicílii 469 samostatných vinařství a 52 vinařských družstev. Z nich 29 přesahuje ročně svou produkci jeden milión lahví.
- Dvě třetiny z celkově vyráběného množství představují navzdory horkému klimatu vína bílá.
- Sicílie má pro označení vín 22 apelací DOC (Denominazione di Origine Controllata) a jednu DOCG (Denominazione di Origine Controllata e Garantita). Vína DOC/DOCG představují pouhých dvě procenta celkové produkce. Označení IGT (Indicazione Geografica Tipica), které vinaři preferují, jim totiž dává větší flexibilitu. Zbytek (a to je většina produkce) tvoří tzv. vino sfuso neboli cisternové víno.
- Vinice jsou z 65 % vysázeny na úpatí viničních hor, 30 % v nížinách a 5 % tvoří vinice ve vysokých nadmořských výškách.
- Nejpestovanější místní modrou odrůdou je Nero d'Avola (15,82 %). Z bílých se nejvíce pěstuje Catarratto Bianco (33,21 %), ačkoli z dřívějších 46 % to znamená značný pokles. Z mezinárodních odrůd je v současné době nejpopulárnější Syrah (4,35 %), Merlot (4,05 %), Chardonnay (4 %) a Cabernet Sauvignon (3,29 %).

Vína jednookých kyklopů

Sicilské vinařství je pevně spjaté s černými lávovými poli pod Etnou, a proto je Etna DOC velice zajímavá vinařská oblast na úpatí sopky Etny pro Bianco (odrůdy Carricante a Catarratto), Rosato a Rosso (z odrůdy Nerello). Leží na jihovýchodě Sicílie. Etna patří k nejvyšším a nejstarším sopkám. Klimatické podmínky v oblasti Etny způsobují to, že Etna DOC je tzv. „ostrov na ostrově“ a vína jsou diame-

trálně odlišná od ostatních sicilských vín. Specifikum vín Etna DOC předurčuje neobvyklé klimatické podmínky a jsou skutečně unikátní. Vždyť také jméno Etna pochází ze starořeckého „já hořím“. Podle řecké mytologie měl v kráteru svou dílnu bůh Hefaistos a pod ní ukrytý obr Tyfón vyvolával zemětřesení, když se převracel. Navíc je prý Etna sídlem jednookých kyklopů. Přední vinařství je Benanti a jeho špičkové Rovitello, které může zrát. ■

ČERVENÁ VÍNA

87

DEZZANI

Baglio Sicano Nero d'Avola
2009 IGT
100% Nero d'Avola

Alkohol: 13,5%

Oblast: Itálie, Sicílie

Sicílii si spojujeme většinou se sopkou Etnou. Nyní si Sicílii začíná celý svět spojovat i s touto místní odrůdou, která si získává ve světě oblibu. Tmavá rubínová barva, vůně višňového kompotu, drobných jahůdek a sladkého koření. V čerstvé chuti nalezneme tmavé peckové ovoce, fíky, pepř a výraznější kyselinu se středně dlouhým závěrem

Nejllepší k pití: 2011–2014

Cena: xxxxxxxxxxxx

(VSD)

85

VULCANIA

Lusio Syrah 2007 IGT
100% Syrah

Alkohol: 13,5%

Oblast: Itálie, Sicílie

Mezi tradičními sicilskými odrůdami máme možnost na tomto ostrově objevit i vína z francouzských odrůd, kterým se tu poměrně daří. Barva je rubínová s fialovými okraji. Intenzivní vůně lesního ovoce, čokolády a kouře. Chuť je plná a převážně kopíruje vůni, doplňují ji pouze vyzrálé taniny se švestkami v dochuti.

Nejllepší k pití:

2011–2013

Cena: xxxxxxxx

(VII)

85

DEZZANI

Baglio Sicano
Syrah-Merlot 2009 IGT
Syrah, Merlot

Alkohol: 13,5%

Oblast: Itálie, Sicílie

Cuvée francouzských odrůd ze Sicílie, které zrály šest měsíců v sudu z francouzského dubu a víno bylo vyrobeno italským vinařem, to je pozoruhodný čin. Víno má zářivě rubínovou barvu, příjemnou vůni čerstvé třešňové šťávy a pepřového koření. Komplexní chuť s tóny sušeného ovoce, peckovin a v dlouhém závěru objevíme i vanilku.

Nejllepší k pití: 2011–2014

Cena: xxxxxxxxxxxx

(VSD)

VYBRANÍ VÝROBCI ZE SICÍLIE

■ VINAŘSTVÍ VULCANIA

V části ostrova zvané Trapani založil v roce 1875 Vito Curatolo Arini dnešní vinařství Vulcania. Z počátku se věnoval pouze pěstování hroznů pro výrobu populární Marsaly. Kolem roku 1900 začal svými viny zásobovat sicilské emigranty v Severní Americe. Později rozšířil svá odbytí i o Jižní Ameriku a některé země Evropy jako Švýcarsko či Německo. Dnes se o vinařství Vulcania stará již čtvrtá generace rodiny Vito Curatola Ariniho a spolupráce s kalifornskými odborníky stále pokračuje.

- Založeno: 1875
- Rozloha vinic: 160 ha
- Půda: vulkanická
- Pěstované odrůdy: Nero d'Avola, Inzolia, Grillo, Syrah
- Délka zrání v sudech: 6 měsíců
- Roční produkce: 400 000 lahví
- Vyráběná vína: Nero d'Avola IGT, Lusio Nero d'Avola IGT, Lusio Syrah IGT, Inzolia IGT
- Distributor: www.vinoitaliano.cz

■ CUSUMANO

Vnařství Cusumano se nachází rovněž v obci Partinico a vedou ji bratři Alberto a Diego a enolog Mario Ronco. Společně se snaží ve svém vinařství snout nejlepší přednosti tradiční výroby vína spolu s použitím nejmodernějších technologických postupů. Výsledkem jsou pak neopakovatelná vína, která získávají oceňování na nejruznějších světových výstavách a soutěžích.

- Založeno: 2001
- Rozloha vinic: 399 ha
- Půda: vulkanická
- Pěstované odrůdy: Nero d'Avola, Inzolia, Nerello Mascalese, Merlot, Pinot Nero, Syrah a Chardonnay
- Délka zrání v sudech: 6 měsíců
- Průměrná roční produkce: xxx lahví
- Vyráběné řady: Cub a, Angimbé, Inzolia, Chardonnay
- Distributor: www.chovan.cz

■ DEZZANI

Klasické rodinné vinařství sídlí v Piemonte, jehož vinařské aktivity sahají až na jih Itálie – jmenovitě na ostrov Sicílie. Na tomto ostrově se nacházejí dvě vinařství patřící pod hlavičku Dezzani. Jedno s názvem Rudini je v jejíž části ostrova ve městě Pachino, kde jsou také umístěny sklepy. Rudini jsou známí jako zakladatelé města a jako první obchodníci s místními viny. Velmi dobře se tu daří zejména odrůd Nero d'Avola. Druhé je v západní části ostrova ve městě Salemi. Tam se převážně pěstují hrozny jen pro vína se značkou Baglio Sicano. V obou vinařstvích panuje přátelská piemontská nálada a řád.

- Založeno: 1934
- Rozloha vinic: 20 ha + 25 ha pronajatých
- Půdy: vulkanická, písčitohlinitá, jílovitá
- Pěstované odrůdy: Chardonnay, Grillo, Greco, Inzolia, Cabernet Sauvignon, Merlot, Nero d'Avola, Syrah
- Délka zrání v sudech: 6 měsíců
- Průměrná roční produkce: 350 000 lahví
- Vyráběné řady: Rudini, Baglio Sicano
- Distributor: www.vinosd.cz

ČERVENÁ VÍNA

85

CUSUMANO Pinot Nero 2007 IGT 100% Pinot Nero

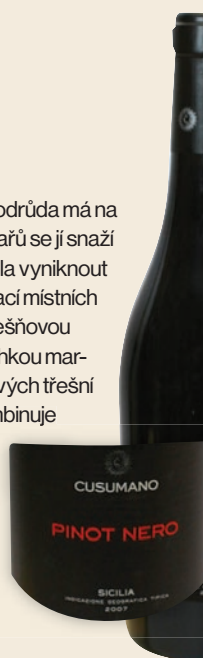
Alkohol: 13,5 %

Oblast: Itálie, Sicílie

I tato původem burgundská odrůda má na Sicílii zastoupení. Většina vinařů se jí snaží využívat samostatně, aby dala vyniknout svému charakteru s kombinací místních podmínek. Víno má tmavě třešňovou barvu s oranžovými okraji, lehkou marmeládovou vůni s tóny čerstvých třešní a šípku. Ovocná chuť se kombinuje s kořením a lehkou živočišností. V delším závěru vystupuje alkohol.

Nejllepší k pití: 2011–2013

Cena: 770 Kč

(BCH)

84

VULCANIA Nero d'Avola 2007 IGT 100% Nero d'Avola

Alkohol: 13 %

Oblast: Itálie, Sicílie

Každý vinař na Sicílii má na svých vinicích, ať už pro kupáže nebo pro odrůdově čistá vína. Víno má typicky temnou barvu, která je doplněna vůní tmavého ovoce a trochou dřevitých tónů. V plné tělnaté chuti se po chvíli objeví vedle pevné třísloviny i červené ovoce a čokoláda, která přetrvává až do středně dlouhého závěru.

Nejllepší k pití: 2011–2012

Cena: xxxxxxxx

(VII)

83

ROCCA Bellamico Syrah 2009 IGT 100% Syrah

Alkohol: 13 %

Oblast: Itálie, Sicílie

Jeden z velmi svěžích a čerstvých Syrahů, jehož odrůdy toto vinařství pěstuje na tomto sluncem rozpáleném ostrově. Barva je rubínová se světlými okraji. Svěží vůně čerstvého ovoce, pokropených květin a koření. Chuť má masivní nástup, je ovocně zralá a ke konci lehce svírá s výraznějšími taniny.

Nejllepší k pití: 2011–2014

Cena: 215 Kč

(VSD)